

# **ПРЕНОС НА ПЕЕ ОТ П1 В П2 – БЪДЕЩИ ПОСЛЕДИЦИ ЗА КЛИМАТИЧНИТЕ СПОРАЗУМЕНИЯ**

*РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАД ОТ ПОЙНТ КАРБОН*

Copyright © 2012, by Point Carbon

All rights reserved. No portion of this publication may be photocopied, reproduced, scanned into an electronic retrieval system, copied to a database, retransmitted, forwarded or otherwise redistributed without prior written authorization from Point Carbon. See Point Carbon's "Terms and Conditions" at [www.pointcarbon.com](http://www.pointcarbon.com).

This report and the data provided in this report were prepared by Point Carbon's Advisory Services division. Publications of Point Carbon's Advisory Services division are provided for information purposes only. Prices are indicative and Point Carbon does not offer to buy or sell or solicit offers to buy or sell any financial instrument or offer recommendations to purchase, hold or sell any commodity or make any other investment decision. Other than disclosures relating to Point Carbon, the information contained in this publication has been obtained from sources that Point Carbon believes to be reliable, but no representation or warranty, express or implied, is made as to the accuracy or completeness of this information. The opinions and views expressed in this publication are those of Point Carbon and are subject to change without notice, and Point Carbon has no obligation to update either the opinions or the information contained in this publication.

CDM Watch is solely responsible for the translation of this Executive Summary

## РЕЗЮМЕ

Предписаните емисионни единици (ПЕЕ) са емисионни права, които бяха въведени по силата на Протокола от Киото. Една ПЕЕ позволява на държавата да отдели в атмосферата един метричен тон еквивалент на CO<sub>2</sub>. За първия период от Киото (2008-2012), всяка страна с ангажимент за намаляване на емисиите (Таблица Б) получи ПЕЕ, които са еквивалентни на тоновете CO<sub>2</sub>, позволени да се излъчат по време на първите 5 години от поети задължения по Протокола.

Протоколът от Киото (чл. 17) позволява на страните да търгуват с ПЕЕ. Държави, чиито емисии са над целите им, могат да закупят ПЕЕ от страни, които имат излишък, като така изпълнят задълженията си за намаление на емисиите.

Този доклад оценява размера на излишните ПЕЕ от ангажиментите по първия (2008-2012) и втори период на поети задължения. Докладът дава обяснение и качествен анализ на банковите ПЕЕ, включително и как те си взаимодействат със схемата за търговия с емисии на ЕС. В доклада се моделира вероятният мащаб на излишъка на базата на прогнози за действителните национални емисии и обяснява въздействието на излишъка върху втория период на ангажименти по Протокола от Киото.

### **Какъв е мащабът на излишък от първия период на ангажимента от Киото?**

Оценихме недостига или излишъка на ПЕЕ за всяка от страните в първия период на ангажимента от Киото (П1) с помощта на публично достъпните ангажименти за намаляване на емисиите, както и исторически и прогнозни данни. Те включват емисии, ПЕЕ сделки между страните, както и покупки на МЧР и СИ компенсационни кредити. Тъй като обществената информация за ПЕЕ и компенсационните кредитни покупки е често непрозрачна поради поверителния характер на тези сделки, има известна степен на несигурност, свързана с данните.

**Балансът на ПЕЕ от П1 възлиза на 12 637 млн. тона излишък (вж. Таблица А). С изключение на Канада, която представи недостиг на малко над 500 млн. тона, нетният излишък нараства до 13,127 млн. тона. Тази цифра е над две величини по-висока от прогнозираното потребление от 11,5 млн. тона.**

Съгласно действащите правила на Протокола, само тези страни, които участват в задължение за намаляване на емисиите, могат да търгуват ПЕЕ. В такъв случай страните, които не са съгласни с цели за намаляване на емисиите при евентуален втори период на задължения (П2), няма да могат да търгуват ПЕЕ. След като Русия заяви, че не планира да се присъедини

към П2, при сегашните правила няма да й бъде позволено да търгуват П1 излишък в П2. Това ще премахне 5.8 гига тона CO<sub>2</sub> е от размера на П1 излишъка от предписани емисионни единици, които могат да бъдат пренесени към П2, оставяйки П1 с общо 7.3 гига тона CO<sub>2</sub>е.

Таблица А: Общи излишък и недостиг на ПЕЕ по страна за П1

<i>СТРАНА</i>	<i>ОБЩ ПЕЕ излишък</i>
Русия	5873.1
Украйна	2593.5
Полша	751.5
Румъния	669.0
Великобритания	513.7
Германия	489.0
Япония	429.8
България	317.8
Франция	263.1
Унгария	204.5
Чехия	132.1
Словакия	105.6
Литва	102.1
Гърция	85.4
Швеция	85.2
Испания	74.2
Австралия	66.4
Португалия	61.8
Латвия	48.5
Белгия	48.0
Холандия	40.2
Estonia	39.9
Нова Зеландия	28.1
Ирландия	22.6
Финландия	20.5
Норвегия	20.1
Италия	16.6
Дания	12.1
Люксембург	10.5
Австрия	5.5
Хърватска	5.2
Словения	3.6
Лихтенщайн	0.1
<b>Общ излишък</b>	<b>13139.1</b>

<i>СТРАНА</i>	<i>ОБЩ ПЕЕ ДЕФИЦИТ</i>
Монако	0.0
Исландия	3.0
Швейцария	8.5
Канада	502.5
<b>Общ недостиг</b>	<b>514.0</b>
<b>Общ недостиг без Канада</b>	<b>11.5</b>

1

Що се касае до страните членки на ЕС, излишъкът от сектора по Схемата за търговия с емисии е включен в общия излишък за страната.

## **Какво е състоянието на пазара на ПЕЕ?**

Първите сделки с ПЕЕ се проведеха през 2008 г., като от тогава са сключени договори за общо 314 милиона ПЕЕ чрез 56 сделки. Всички известни сделки с ПЕЕ бяха проведени чрез "зелени инвестиционни схеми", чрез които правителството продавач се съгласява да обвърже приходите с инвестиционен план за намаляване на емисиите или да подпомага други полезни за околната среда проекти.

През периода 2008-2011 г., ПЕЕ са били търгувани в диапазона от 4-15 евро/ т, въпреки че тенденцията е надолу. В края на 2011 г. се чуваше, че повечето ПЕЕ договори са били сключвани на около € 6 за ПЕЕ.

Проучвания на пазара на въглеродни емисии от Пойнт Карбон показват, че цените за ПЕЕ са били от 2-3 евро в началото на годината и са се понижали до по-малко от 2 евро в средата на 2012.

Очакваме сделки с ПЕЕ да достигнат до около 70 милиона тона CO<sub>2</sub> в останалата част на този период от ангажименти, от които 40 млн. евро могат да бъдат сделки в рамките на 2012.

## **Какво означава взаимодействието между позволените квоти в ЕС (КЕС) и ПЕЕ?**

Важен елемент от стратегията на ЕС за изпълнение на Киото ангажимента на Съюза е европейската системата за търговия с емисии (СТЕ на ЕС). Схемата поставя горна граница за емисиите от енергийния сектор и тежката промишленост.

Правителствата на държавите членки на ЕС издават квотите и ги разпределят (или търгуват) на скрити лица, като след това квотите могат да се търгуват между компании<sup>2</sup>. За да се осигури съгласуваност с Протокола от Киото, всяка КЕС е еквивалентна на ПЕЕ и фигурира в националните регистри на страните от ЕС. Засенчване на КЕС е приведено в действие за периода 2008-2012 г. в Централния регистър на ЕС, където на редовни интервали ПЕЕ се превеждат в баланс с трансграничните потоци на КЕС.

Европейската схема за търговия с емисии, се очаква да има значителен излишък в края на 2012 г., което оценяме на 1,5 гига тона. В съответствие с

---

2

През периода 2008-2020 около 50% от задълженията за намаляване на емисиите могат да бъдат изпълнени чрез компенсационни кредити от Механизма за чисто развитие (МЧР) или Съвместно изпълнение (СИ), което представлява между 1,6-1,9 милиарда тона CO<sub>2</sub>e (гига тонове CO<sub>2</sub>e).

регламентите на ЕС компаниите могат да пренесат или "банкират" ПЕС излишък в следващата фаза на СТЕ на ЕС, която започва през 2013 г.. В случай че по Протокола от Киото правилата за прехвърляне на ПЕЕ се променят, така че значително да се ограничи пренасянето на ПЕЕ в следващ период, държавите членки на ЕС може да трябва да предоставят ПЕЕ от П2 за засенчване на КЕС излишъка от П1. На теория би могла да възникне ситуация, в която компании в СТЕ на ЕС банкират до 1,5 млрд. КЕС от 2012 г. в периода 2013-2020 г., но държавите членки на ЕС не са в състояние на банкират съответстващия брой ПЕЕ от П1 и може да се наложи да закупят допълнителни ПЕЕ.

**Таблица Б: ПЕЕ излишък в страните членки на ЕС в П1 (в мега тонове CO<sub>2</sub>e)**

Страни членки на ЕС	сектори без търговия	СТе на ЕС (assumption)	общ излишък на ПЕЕ
Австрия	-13.9	19.5	5.5
Белгия	-12.7	60.7	48.0
България	282.6	35.2	317.8
Чехия	51.9	80.2	132.1
Германия	308.1	180.9	489.0
Дания	2	10	12.1
Испания	-100.1	174.2	74.2
Естония	39.8	0.1	39.9
Финландия	2.8	17.7	20.5
Франция	97.3	165.8	263.1
Великобритания	421.4	92.3	513.7
Гърция	33	52.4	85.4
Унгария	179.9	24.6	204.5
Ирландия	-2.2	24.7	22.6
Италия	-91.4	108	16.6
Литва	82	20.1	102.1
Люксембург	8	2.5	10.5
Латвия	35.9	12.6	48.5
Холандия	-1.6	41.8	40.2
Норвегия	31.9	-11.8	20.1
Полша	626.5	125	751.5
Португалия	20.7	41.1	61.8
Румъния	530.6	138.4	669.0
Словакия	42.4	63.2	105.6
Словения	-1.3	4.9	3.6
Швеция	67.3	17.9	85.2
Общо за ЕС	2640.8	1502.1	4142.9

### Какъв е мащабът на излишъка за П2?

За да се изчислим излишъка за втория ангажимент по Киото (П2), работихме с предполагаем период на ангажимент от 2013 г. до 2020 г., използвахме декларираните цели за 2020 г., както и прогнози за емисиите и очаквани покупки на въглеродни кредити. **Очакваме излишъка от ПЕЕ през втория период на ангажимент да достигне 3.6 гига тона (Таблица В). С други думи, целите, които в момента са декларирани от страни,**

**които вероятно ще участват в П2, са по-високи от очакваните емисии без промяна в бизнес практиките между 2013 и 2020.**

С настоящите правила, позволяващи пълно прехвърляне на ПЕЕ, излишъкът в периода 2013-2020 г. ще включва резервните ПЕЕ от П1. Така ще се увеличи общия излишък до 16,2 гига тона. Ако Австралия и Нова Зеландия не се присъединят в П2, излишъкът в П2 може да нарасне до 4,1 гига тона CO<sub>2</sub>, или 17,2 гига тона CO<sub>2</sub> с прехвърлените единици от П1.

Таблица С: Нетен дефицит в П2 по Протокола от Киото, в гига тонове CO<sub>2</sub>e

	цел по киото <sup>3</sup>	емисии <sup>4</sup>	дефицит	използван кредит <sup>5</sup>	нетен дефицит
ЕС	37.2	37.3	0.1	2.5	-2.3
Австралия	3.8	4.8	1.1	0.6	0.5
Нова Зеландия	0.4	0.6	0.1	0.1	0.1
Други	6.5	4.6	-1.8	0.0	-1.8
Общо	47.8	47.3	-0.5	3.1	-3.6

### Какъв е ефектът върху съществуващите цели за 2020 г.?

Освен ако нивото на амбиция в П2 не се повиши, П2 ще бъде свръх-запасен с емисионни единици, дори ако ПЕЕ от П1 не се прехвърлят в П2. За се оцени потенциалното въздействие на повишената амбиция върху пазарния баланс в П2, са оценени два възможни сценария: с най-амбициозните ангажименти от Копенхаген и средната точка между най-високите и очакваните в момента ангажименти.

Ако включим средата на целевия диапазон на ЕС за -25% намаляване от нивата за 1990 г. до 2020 г., Австралия с -15% от нивата за 2000 г. до 2020 г. и Нова Зеландия с -25% от нивата за 1990 г. до 2020 г., пазарът ще продължи да бъде в излишък от 800 млн. тона в П2. Това е, преди да се добави излишъка от 12,6 гига тона от П1.

Ако вземем най-амбициозните цели, които са -30% от 1990 за ЕС, -25% от 2000 за Австралия и -20% за Нова Зеландия, нетния дефицит за П2 възлиза

3

Пойнт карбон, февруари 2010, "Carbon Market Monitor: Submissions to the Copenhagen Accord", стр. 5

4

Различни източници: Пойнт Карбон, UNFCCC, European Environment Agency, Европейска Банка за Възстановяване и Развитие.

5

Пойнт Карбон, "Нужди до 2020" (<http://www.pointcarbon.com/trading/cpm/demanddetails/by2020/report/>), видяно на 1 август 2012

на 2 гига тона. Отново, тази цифра изключва излишъка от 12,6 гига тона от П1.



## **Заклучение**

Прогнозните емисии и настоящото ниво на ангажиментите в П2 показват, че следващият киото период ще бъде свръх запасен дори и без прехвърляне от П1. Ефектът върху пазарния баланс ще бъде различен в краткосрочен и дългосрочен план.

В краткосрочен план, ефектът върху общия пазар на въглеродни емисии е минимален. Тъй като П2 вече е свръх запасен, наличието на допълнителни ПЕЕ от П1 няма да имат ефект в краткосрочен план - пазарът не може да поеме допълнителен излишък отвъд границите на реалното търсене. Така пазарът, който е свръх запасен с 3,6 гига тона (това е само П2 излишъка) няма да се държи много по-различно от пазара със свръх запас от 16,2 гига тона (общ излишък от П1 и П2). С настоящите ангажименти и пълен пренос на единици, излишните ПЕЕ от П1 ще имат малко или никаква стойност за по-голямата част от техните притежатели. Австралия и Нова Зеландия изглежда са единствените изключения, тъй като те ще бъдат единствените страни с прогнозиран дефицит за П2.

Най-важното е, че запазването на излишъка от ПЕЕ биха могли да имат значителни последици в дългосрочен план. Наличието на такива големи обеми от излишни предписани емисионни единици в системата на Протокола от Киото, повдига основателни въпроси относно настоящия дизайн на системата. Политическите и пазарни последици не могат да бъдат пренебрегнати, когато се договаря бъдещето на Протокола. Настоящите цели до 2020 г. не се очаква да поемат свръх-предлагането. Ако излишъкът от първите два периода остане в системата след 2020 г., перспективата за свръх запасен пазар не би се отдалечила. Дългосрочните цели трябва да отразяват реално този излишък или рискуват да подкопаят екологичния си замисъл.